

D ů v o d y:

ad 1) Exekuci povolití nelze, neboť věřiteli jde o uspokojení peněžité pohledávky uhrazovací exekucí, avšak listina, o jejíž vydání mu jde, nemá pro třetí osobu, mimo vlastníka nemovitosti, majetkovou hodnotu, není tudíž zpeněžitelná a nemůže proto nárok na vydání usnesení býti předmětem exekuce pro peněžitou pohledávku (§ 325 ex. ř. viz rozh. 5908 sb. n. s.).

ad 2) Pokud jde o druhou exekuci, jest rozeznávati dvojí případ. Buď byla Občanskou záložnou dlužníkům zápůjčka již vyplacena (§ 983 obč. zák.). V tom případě nepřísluší již exekutům proti Občanské záložně pohledávka, nýbrž mají jen závazek zaplatiti svého času Občanské záložně stejné množství peněz, jaké jim bylo zapůjčeno se smluvenými úroky. V tom případě není Občanská záložna poddlužnicí, nýbrž věřitelkou exekutů a není tu nároku, jenž by proti ní mohl býti zabaven. Pakliže však slíbená zápůjčka Občanskou záložnou nebyla dosud vyplacena, lze mluvit, ana zápůjčka je kontraktem reálním, jen o smlouvě předběžné (pactum de contrahendo), jímž se zavázala záložna vyplatiti exekutům zápůjčku proti tomu, že jí zřídí exekuti pro zápůjčku v umluveném knihovním pořadí právo zástavní jakž vysvítá z návrhu 1). Třebaže jest pohledávka z předběžné smlouvy postupitelnou, (viz Ehrenzweig System sv. II str. 141), není tomu tak v případě, kde poddlužník jest povinen plniti jen proti současnému zřízení práva zástavního na nemovitosti exekutů, kteroužto podmínku vymáhající věřitel bez součinnosti dlužníků splniti nemůže, ano se o její splnění podle § 367 ex. ř. nepokusil, z čehož plyne, že Občanská záložna nemůže býti přinucena, by vymáhajícímu věřiteli plnila, to jest vyplatila mu zápůjčku slíbenou exekutům, an předpoklad zápůjčky není splněn a jeho splnění není zaručeno. Exekuce tato není tedy za tohoto stavu věci proveditelnou, nemůže vésti k uspokojení vymáhané peněžité pohledávky navrhovatelovy a nelze ji proto povolití.

Čís. 10159.

Společenstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Nelze povolití zápis do rejstříku družstva, v jehož stanovách jest vytčen jen účel družstva (vybavování členů a jich podporování), aniž by byl vytčen předmět podniku, jehož společným provozem má býti dosaženo účelu družstva.

(Rozh. ze dne 19. září 1930, R II 341/30.)

Rejstříkový soud vyzval »družstvo pro vybavení hochů a dívek se provdávších«, by odstranilo rozpor stanov se zákonem čís. 70/1873 ř. zák. změnou § 2 stanov co do účelu společenstva do jednoho měsíce tak, jak toho vyžaduje § 1 zák. čís. 70/1873 ř. zák. D ů v o d y : Podle nyní platného § 2 stanov jest účelem družstva »vybaviti členy

své věnem podporovati je i na dále společným úsilím všech členů». Družstvo má tudíž sice za účel podporování svých členů, avšak nikoliv provozováním obchodů. Takováto sdružení jsou však podle § 1 zák. vyloučena z oboru družstev, neboť se vyžaduje, by podpory výdělků a hospodářství členů bylo docíleno společným provozováním obchodů nebo poskytováním úvěru. Podpora výdělků a hospodářství musí se díti provozováním obchodů, buď obchodů podle obchodního zákona nebo právním jednáním jiného rázu. Jelikož však podle stanov takovýto předmět podniku vůbec není stanoven, nelze účel družstva, vybavování členů a jejich podporování ve formě a v rámci společenstva povolit. Zápis družstva proto neměl býti povolen. Ustanovení § 3 min. nař. čís. 71/1873 ř. zák. a §§ 2 a 3 zák. čís. 133/1903 ř. zák. ukládají rejstříkovému soudu, by z úřadu bděl nad tím, by se staral o odstranění nesprávností odporujících družstevnímu zákonu, tedy i předpisů stanov, které nejsou v souhlasu se zákonem. Nezákonný zápis v rejstřík nemůže býti základem práv a závazků, neboť na základě nezákonných stanov nelze vůbec nabýti práv. K opravě § 2 stanov ve smyslu § 1 zák. čís. 70/1873 ř. zák. byla proto určena lhůta 1 měsíční. Oprava může býti provedena usnesením valné hromady řádně svolané a usnášení schopné. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y** : Napadené usnesení jest v souhlasu s velicím předpisem družstevního zákona a jeho v podstatě správné odůvodnění není vývody stížnosti nikterak zvikláno. Stížnost nerozlišuje náležitě mezi účelem družstva, hospodářskou podporou jeho členů a mezi prostředkem k dosažení tohoto zákonného účelu, předmětem jeho společného obchodního provozu po rozumu § 1 druž. zákona. Prvý soud dolíčil v napadeném usnesení výstižně, že v § 2 stanov družstva není tento zákonitý předmět podniku vůbec stanoven, ano účelem družstva jest »vybaviti své členy věnem v pádu jich provdání neb ožení se, podporovati je i nadále při založení jejich domácnosti, živnostech, hospodaření i jiných potřebách a sice společným úsilím všech svých členů«. Předmět obchodního provozu družstva jest podle toho v § 2 stanov vyznačen jen jako »společné úsilí všech jeho členů«, což při své odtažitě povšechnosti neznamena vůbec určitý obchodní provoz. Že »vybavení členů věnem« nelze podřaditi pod pojem poskytnutí úvěru, a to ani ve spojení s dalším doslovem § 2 stanov, vyplývá již z přirozeného významu a smyslu oněch slov; i tu stížnost směšuje hospodářský účel družstva s předmětem jeho obchodního provozu. Neopodstatněné stížnosti nebylo tudíž vyhověno vzhledem k velicímu rázu předpisů družstevního zákona.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Napadené usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není ve zřejmém rozporu ani se zákonem ani se spisy, jak dovolací stížnost neprávem vytýká. Podle § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. jest použití předpisů tohoto zákona na

spolky s neuzavřeným počtem členů, jichž účelem jest podporovati výdělek neb hospodářství svých členů společným provozem závodu neb poskytováním úvěru. Nižší soudy právem seznaly, že strany vytyčují sice účel družstva (§ 2 stanov), nikoli však předmět podniku, jehož společným provozem má býti tohoto účelu dosaženo. Nečiní tak ani § 27 stanov, který sice v úvodu mluví o zásadách platících o provozování obchodu družstva, ale hned na to, pokud se zabývá vybavením členů, zaměňuje zase účel s předmětem podniku. Že pak poskytnutí výbavy (věna) jednou pro vždy ve smyslu stanov není poskytnutím úvěru, netřeba zvláště dovozovati. Výzva, by stanovy byly v této příčině uvedeny v soulad se zákonem, jest tedy opodstatněna. Pro nedostatek podmínek § 16 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. nemohlo býti dovolací stížnosti vyhověno.

Čís. 10160.

Povoliti prozatímní opatření společníku veřejné obchodní společnosti, by byl výhradně zmocněn zastupovati společnost ve sporu proti jiné osobě a udělití za ni procesní plnou moc, není příslušným soud, u něhož jest zahájen spor proti jiné osobě, nýbrž soud, u něhož jest zahájen spor o oprávněnost a o důvodnost nároku navrhujiícího společníka proti ostatním společníkům, a, není-li tento spor dosud zahájen, okresní soud bydliště ostatních společníků.

(Rozh. ze dne 20. září 1930, R I 566/30.)

Julie H-ová navrhla u krajského jako obchodního soudu v Chebu, by jí bylo povoleno prozatímní opatření jejím zmocněním, výhradně zastupovati ve sporu firmy B. proti firmě H. žalovanou firmu a udělití za ni procesní plnou moc Dr. Richardu H-ovi, advokátu v Chebu. Soud prvního stolu návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů pro nepřislusnost a přikázal návrh ohrožené strany k vyřízení okresnímu soudu v Chebu.

Důvody:

Nesporno jest, že dne 4. září 1929 podala u krajského soudu jako obchodního senátu v Chebu žalobu firma B. proti veřejné společnosti G. o 135.618 Kč 90 h. K prvnímu roku dostavila se za žalovanou společnost jen Julie H-ová, popřela žalobní nárok a navrhla zamítnutí žaloby, ačkoliv nebyla, jak nesporno, k zastupování žalované společnosti samostatně oprávněna, nýbrž jest k tomu oprávněna jen kolektivně, vždy aspoň s jedním z ostatních společníků. Nesporno jest, že veřejnými společníky žalované firmy jsou Ludvík Sch., Gustav B. a inž. Adolf B. mladší a dále Arnošt H., jenž však 13. ledna 1928 zemřel, načež byla jeho dě-